

Ålsheia Skisenter AS
Tjørhomfjellet 53
4443 TJØRHOM

Att.:

Saksbehandler: Ingunn Diex Rognes, 22995931
Vår ref.: 24/1503-4
Deres ref.:
Dato: 24.11.2024

Tilsynsrapport med vedtak om pålegg

Om tilsynet

Statens jernbanetilsyn (SJT) utførte tilsyn med Ålsheia Skisenter AS. Tilsynet ble gjennomført som et stedlig tilsyn hos Ålsheia Skisenter AS, som har driftstillatelse for fem taubaner. Åpningsmøte, intervjuer og slutt møte ble avholdt 6. september 2024. Tilsynet ble gjennomført som et samlet tilsyn for alpinanlegget, samt Tjørhomfjellet AS, alpinanlegget og klatreparken, som alle ligger inn under Sirdal Fjellpark.

Vårt revisjonslag besto av Ingunn Diex Rognes (tilsynsleder), Ronny Angel Løvstad (medrevisor) og Bård Anders Rounge (observatør).

Fra virksomheten deltok Eirik Henningsen (avtroppende daglig leder), Roy Kleiberg (driftsleder taubane) og Jarle Heggelund (påtroppende daglig leder).

Tema for tilsynet var:

1. Risikovurderinger av driften av taubanene
2. Kompetansekrav og opplæring av driftspersonell
3. Instruks for driftspersonell
4. Kontroll og vedlikehold
5. Beredskap, redning og redningsøvelser stolheis
6. Hendelsesrapportering

Tilsynet ble gjennomført som en del av vårt årlige tilsynsprogram. Tilsynet er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket under tilsynet.

Ålsheia skisenter AS drifter fem taubaner som har driftstillatelse under denne virksomheten og drives som et anlegg sammen med Tjørhomfjellet AS sine fire taubaner. Fordi begge anleggene

driftes etter det samme styringssystemet, vil alle funn være like. Vi har derfor laget to tilsynsrapporter med likelydende tekst, men stilet til hver sin virksomhet. Det betyr at dere må svare ut begge rapporter enkeltvis.

Inntrykket fra dette aktuelle tilsynet er at prosedyrene for redningsberedskap danner et godt grunnlag for redningsberedskapen deres. Det var uklart om dere har rutiner for redning av redningsmann under en redningsaksjon, men dere har utstyr nok til å gjennomføre dette. Vi fant at det er forbedringspotensial når det gjelder registrering av avvik internt og rapportering av uønskede hendelser til SJT. Dokumentering av gjennomførte daglige kontroller og revideringer av årlige risikovurderinger er det rom for forbedring.

Under tilsynet var det ikke sendt inn MIP-rapporter for gjennomført MIP på heisene. Rapportene ble levert inn via vår portal 10. september 2024 og er lagt inn i vårt system.

Tilsynsrapporten inneholder fire vedtak.

Vedtak

1. Vedtak om intern avviksregistrering

Vi har fattet følgende vedtak:

Ålsheia skisenter AS skal utarbeide rutiner og instruksjoner for hvordan avvik skal registreres og følges opp internt.

Den nye rutinen må sendes til Statens jernbanetilsyn innen **15. desember 2024**.

Hva regelverket sier

Virksomheten skal ha et avvikshåndteringssystem som del av sitt sikkerhetsstyringssystem. Det følger av taubaneforskriften § 2-13 tredje ledd bokstav b.

Avvikshåndteringssystemet må beskrive hvordan avvik registreres hos dere, hvem som er ansvarlig for å følge opp avvikene og hvordan dere lukker de og eventuelt setter inn tiltak for å hindre gjentakelse.

Avvik skal brukes i de årlige risikovurderingene dere skal gjøre, jf taubaneforskriften § 2-14

Hva vi fant under tilsynet

Dere har ikke et fungerende avvikssystem internt og har hatt hendelser som ikke blir registrert.

Vår vurdering

Et avviksregistreringssystem skal være del av sikkerhetsstyringssystemet til virksomheten. For at systemet skal fungere som tiltenkt må det være en beskrivelse som forklarer hvordan de ansatte skal registrere hendelser og avvik, hvilke typer avvik som skal registreres, hvem som skal følge opp de innmeldte avvikene og sørge for at de blir lukket og eventuelt fulgt opp med tiltak.

For å ha kontroll på sikkerheten, og klare å gjennomføre de årlige risikovurderingene som skal bygge på registrerte avvik, må dere ha en systematikk som hjelper dere å få inn og behandle de avvikene som skjer.

Ålsheia skisenter AS har ikke et internt avvikssystem, og det er et brudd på § 2-13 tredje ledd bokstav b.

2. Vedtak om dokumentasjon av risikovurderinger

Vi har fattet følgende vedtak:

Ålsheia skisenter AS må lage rutiner for regelmessig gjennomgang av risikovurderingene for virksomheten samt gjennomføre en ny risikovurdering av driften.

Kopi av rutinen og den nye risikovurderingen må sendes til oss **innen 15. desember 2024**

Hva regelverket sier

Taubaneforskriften § 2-13 tredje ledd bokstav c sier at sikkerhetsstyringssystemet skal inneholde en beskrivelse av hvordan jevnlig risikovurderinger og de tilhørende handlingsplanene skal gjennomføres. Etter § 2-14 er det et krav at risikovurderinger gjennomføres i tråd med anerkjente metoder, og at avvik skal være en del av grunnlaget for risikovurderingene.

Hva vi fant under tilsynet

Ålsheia skisenter AS har ikke rutine for å gjøre jevnlig oppdateringer av risikovurderingen. Det ble ikke dokumentert at det har blitt utført regelmessige oppdateringer

Vår vurdering

Regelverket sier at dere må ha beskrivelser for hvordan risikovurderinger skal gjennomføres og dere må sikre at det gjøres en regelmessig gjennomgang av risikovurderingene.

Hendelser og avvik skal være del av risikovurderingene.

Under tilsynet fant vi at dere ikke har oppdatert risikovurderingen deres på en stund. For å sikre at det gjennomføres risikovurderinger regelmessig, at disse er skriftlige og datert, må dere ha en rutine som beskriver hvordan dette skal utføres hos dere. Selv om gjennomgangen av risikovurderingen ikke medfører endringer, så må det dokumenteres at gjennomgangen er utført.

Manglende rutiner for å oppdatere risikovurderinger er et avvik fra taubaneforskriften § 2-13 tredje ledd bokstav c.

3. Vedtak om å revidere rutiner for å varsle og rapportere om uønskede hendelser

Vi har fattet følgende vedtak:

Ålsheia skisenter AS må lage en rutine som sikrer at alle ulykker, alvorlige hendelser og hendelser rapporteres til Statens jernbanetilsyn.

Rutinen må sendes til oss innen **15. desember 2024**.

Hva regelverket sier

Virksomheten skal rapportere skriftlig til Statens jernbanetilsyn om taubaneulykker og alvorlige taubanehendelser. Rapporten skal sendes til Statens jernbanetilsyn så snart som mulig og senest innen 72 timer. Taubanehendelser skal rapporteres innen 8 dager. Rapporteringen skal skje på et skjema fastsatt av Statens jernbanetilsyn. SJT rapporterer hendelser som defineres som taubaneulykke og alvorlige taubanehendelse videre til Statens Havarikommisjon.

Dette står i taubaneforskriften § 2-9.

Definisjoner på hva ulykke, alvorlig hendelse og hendelser står i taubaneforskriften § 1-3 og er:

taubaneulykke: en uønsket eller plutselig hendelse eller en bestemt rekke slike hendelser som har skadelige følger som fører til død eller alvorlig personskade, betydelige materielle skader på eiendom eller på miljø, og alle andre lignende ulykker

alvorlig taubanehendelse: en uønsket hendelse som under andre omstendigheter kunne ha ført til en ulykke

taubanehendelse: enhver annen hendelse enn en ulykke, som har sammenheng med driften, og som virker inn på driftssikkerheten

Sikkerhetsstyringssystemet deres skal beskrive systemet dere har for avvikshåndtering, inkludert plikter dere har til rapportering til myndighetene. Dette følger av taubaneforskriften § 2-13 tredje ledd bokstav b.

Hva vi fant under tilsynet

Virksomheten rapporterer ikke uønskede hendelser til SJT
Virksomheten mangler rutiner for å rapportere hendelser til SJT

Vår vurdering

Virksomheten skal til enhver tid kunne vurdere om driften av anlegget er innenfor akseptabel risiko. Registrering av hendelser gir virksomheten viktig kunnskap for å kunne forebygge uønskede hendelser. Det kom frem under tilsynet at dere har hatt rapporteringspliktige hendelser som ikke er rapportert videre til SJT.

Dere skal dokumentere hvordan hendelser er fulgt opp og at dere har rutiner for registrering og håndtering av uønskede hendelser. Rutinen bør beskrive hvilke hendelser som skal rapporteres, hva tidsfristene er, hvem som er ansvarlig for å rapportere og hvordan man gjør det.

Ålsheia skisenter AS har ikke rutiner som godt nok beskriver hva som er en rapporteringspliktig hendelse, og hvordan dette skal rapporteres til Statens jernbanetilsyn.

Dette er et avvik fra kravet i taubaneforskriften § 2-9 og § 2-13 tredje ledd bokstav b.

4. Vedtak om å oppdatere sjekklister for kontroll og vedlikehold

Vi har fattet følgende vedtak:

Ålsheia skisenter AS må gå igjennom og sikre at sjekklister for kontroll og vedlikehold som et minimum inneholder alle punkter som leverandøren har beskrevet at skal sjekkes.

En bekreftelse på at dere har gjort en gjennomgang og en beskrivelse av hvilke oppdateringer som er gjort i sjekklistene må sendes til oss innen **15. desember 2024**.

Hva regelverket sier

Taubaneforskriften § 3-12 krever at virksomheten skal ha rutiner for kontroll og vedlikehold. For anlegg der det finnes en beskrivelse av kontroll og vedlikehold fra leverandøren, skal denne beskrivelsen som et minimum følges. I tillegg skal virksomheten vurdere om det trengs ytterligere kontroll og vedlikehold, eller kortere intervaller enn det leverandøren har anbefalt.

Kontroll- og vedlikeholdsarbeidet skal utføres av kvalifisert personell og være lagt opp slik at det forebygger ulykker og alvorlige hendelser. Utførte kontroller og utført vedlikehold skal være dokumentert.

Hva vi fant under tilsynet

Daglig og månedlig kontroll følger punkter i hver enkelt heis sin driftsdagbok. Lista er ikke sjekketopp mot leverandørens anvisninger.

Månedlig kontroll er ikke fylt ut for alle måneder i driftsdagboka for stolheisen. Ikke kontrollert de andre heisene under tilsynet.

Vår vurdering

Virksomheten skal ha skriftlige planer for hvilke kontroller som skal gjennomføres, hva de skal inneholde og når de skal skje. Gjennomførte kontroller skal dokumenteres.

Utgangspunktet for hvilke kontrollpunkter som skal sjekkes og med hvilken hyppighet er de beskrivelsene leverandøren har gitt. Virksomheten må også vurdere om det er lokale forhold som tilsier at flere punkter må sjekkes eller at hyppigheten økes. Virksomheten bruker i dag driftsdagboken utgitt av norske alpinanlegg og fjelldestinasjoner. Det er ikke gjort en vurdering av om dette er de riktige sjekkpunktene for alle heisene i dette anlegget.

Ålsheia skisenter AS skal avstemme om kontrollpunktene i driftsdagbok som et minimum dekker det leverandøren har beskrevet i kontroll og vedlikeholdsmanualene og eventuelt om det behov

for lokale tillegg. Dette gjelder alle heisene i anlegget. Dersom dere mangler leverandørens beskrivelser må dere gjøre en vurdering av hva som er riktig nivå for deres anlegg, med utgangspunkt i standarder og driftsinstrukser for tilsvarende anlegg.

Det at det er uklart om kontrollpunktene leverandøren har beskrevet er dekket av de daglige kontrollene er et avvik fra taubaneforskriften § 3-12.

Andre forhold

Vi har ikke notert andre forhold som vi anser som relevant å rapportere i forbindelse med dette tilsynet.

Vi viser til veilederne på våre nettsider om blant annet:

sikkerhetsstyring: <https://www.sjt.no/taubane/veiledning-taubane/veileder-om-sikkerhetsstyringssystem-taubane/>

Uønskede hendelser: <https://www.sjt.no/taubane/veiledning-taubane/veileder-uonskede-hendelser/>

Rapporteringsplikten: <https://www.sjt.no/taubane/rapportere-og-varsle-om-uonskede-hendelser/rapportere-uonskede-hendelser-taubane/>

Fareveileder for skitrekke <https://www.sjt.no/taubane/veiledning-taubane/veileder-fareidentifisering-skitrekk/>

Vi har også en fareveileder for stolheis og mange andre nyttige veiledere.

Meld dere gjerne på vårt nyhetsbrev. Der sender vi ut relevant informasjon og andre nyheter: <https://pub.dialogapi.no/s/72c91d0d-38f8-4bdd-a7cb-2ce9b90d51c0>

Klagefrist

Dere kan klage på vedtakene innen tre uker fra dere mottar tilsynsrapporten. Se vedlegget med regelverk og rettigheter for mer informasjon.

Rapportdato:

24.11.2024

Øystein Ravik
avdelingsdirektør

Ingunn Diex Rognes
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Vedlegg 1 Regelverk og rettigheter

Vi kan føre tilsyn og fatte vedtak

Lov om taubaner (taubaneloven¹) § 12 gir SJT myndighet til å føre tilsyn.

Vi varsler om at vi vil fatte vedtak etter lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven²) § 16.

Vedtak om pålegg om å gi oss opplysninger og gjennomføre korrigerende tiltak er hjemlet i lov om fornøyelsesinnretninger §§ 14 og 15.

Dere har rett til å få veiledning om regelverket

Etter forvaltningsloven § 11 har dere rett til å få veiledning om krav i lover og forskrifter som vi fører tilsyn etter. Dette betyr at dere kan kreve å få vite hvilke lover og forskrifter som gjelder for din virksomhet, hvor dere finner dette regelverket og hvordan vi tolker krav i regelverket. Vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan dere skal oppfylle regelverket.

Dere har rett til å klage på vedtak

Dere kan klage på hele eller deler av vedtaket til Samferdselsdepartementet etter reglene i forvaltningsloven § 28 flg. En eventuell klage sender dere til Statens jernbanetilsyn post@sjt.no. Klagefrist er tre uker fra dagen dere mottar tilsynsrapporten. På våre nettsider finner dere mer informasjon om hvordan dere går frem for å [klage](#).

Dere har rett til å få informasjon om vår saksbehandling

Dere har rett til å få vite hvordan vi behandler saken og få innsyn i dokumentene i deres sak etter forvaltningsloven §§ 18-21.

Vi publiserer tilsynsrapporter på våre nettsider

Vi publiserer våre rapporter fra tilsyn med sikkerhet på våre nettsider, etter at vi har gjort en individuell vurdering om deler av rapporten skal unntas i henhold til offentleglova³ og eventuell skjermes i henhold til annet regelverk.

Dere kan kontakte oss

Ta gjerne kontakt med oss, hvis dere har spørsmål til dette brevet eller saken generelt. Dere kan sende en e-post til post@sjt.no eller ringe oss på telefon **22 99 59 00**. Angi saksnummeret når dere kontakter oss.

¹ Lov om taubaner (taubaneloven) LOV-2017-05-22-29

² Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) LOV-1967-02-10

³ Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) LOV-2006-05-19-16